

KATHOLIKUS NÉPLAP.

13. szám.

Megjelenik e lap hetenkint egyszer, Szerdán. Előfizetheti rá Pesten, a jó és olcsó könyvkiadó-társulat ügynökénél: czukorutca 6. szám, földszint, a szerkesztőségénél. Vidéken a cs. kir. postahivataloknál.

Pest, márczius 30. 1853.

Előfizetési díj Budapesten kihordással félévre 1 ft. pp. vidékre postán, borítékban félévre 1 ft. 20 kr. pp. A lap szerkesztését illető levelek egyszerűen „a Katholikus Néplap szerkesztőségéhez” czimezendők. (Pesten a központi papnöveldeben.)

Dicsőség magasságban az Istennek, s a földön békeség a jó akaratu embereknek. Luk. 2, 14.

A husvétii pirostojás eredete.

Több századok előtt élt Németországban egy előkelő herceg, kit Burgundnak hívtak, igen gazdag vala, s egyetlen leányát Etelkának nevezték. A szép hajadont egyszerre két gróf kérte meg; az egyik Arnold nevű dúsgazdag, de mellette neveletlen és rossz erkölcsű, a másik Sziegfried vala, ez nem volt olly gazdag mint amaz, de annál jámborabb és szelidebb. A szülők szabad választást engedtek leányuknak; nem kényszeríték ötöt, mint sok más szülő szokta tenni illy alkalommal.

A jónevelésű Etelka a birtokban szegényebb, de a jó erkölcsökben gazdag Sziegfriedet választá jegyesének. Ezért Arnold haragra lobbant és elhatározta, mellőztetését megbosszulni; mit adandó alkalommal végbe is vitt.

Hat egész évig boldogul élt a házaspár. Isten őket két magzattal aldá meg, egy fiu s egy leánykával; de a hatodik év elteltével háború ütött ki, s Sziegfriednek, mint jeles vitéznek a császárt kellett elkísérnie a csatába. Tavollétét használta a gonosz Arnold, s egyik várát a másik után foglalta el, söt Etelkát is gyermekeivel együtt fogságra vetette volna, ha ez idején nem menekül vala előle.

A grófné gyermekeivel egy hű szolga kíséretében, három napi vándorlás után egy igen nagy erdőben, szénégetők kunyhóira akadt; ezen völgyben vagy 30 szénégető élt csendes békeességben és megelégedve a kevéssel. Etelkát, ki azonban elhallgatta előttük származását, szívesen fogadták ez emberek; ő a legesekélyebb szolgálatot is jól megfizette nekik. Itt nevelte a jó anya gyermekeit az isteni félelemben, és bi-

zodalommal kérte a jó Istent, hogy kemény sorát enyhítse és szeretett férjéhez vezérelje őt vissza.

Három év mult már el és a háború egyre folyt; az istentelen Arnold még mindig birtokában tartotta az elfoglalt várakat és a grófnét mindenütt kutatta, de nem jutott annak sehogy sem nyomára. E közben a szénégető gyermekek ismerkedni, barátkozni kezdettek a grófi gyermekekkel, és ezért a jó asszony örömet akart nekik szerezni. Epen husvét volt; ő különféle tojásokat festett meg és minden gyermeknek hármát ajándékozott. Mindegyikre kis emlékverset is írt. A mint azokat az örvendő gyermekek közt kiosztotta, egy idegen fiut pillantott meg, ki mintegy 15 éves lehetett; a fiu szomoruan állt közöttük és nézte az örvendő gyermekeket. A jószi vü grófné hozzája közeledett és megszólította: vajjon mi okból olly szomorú?

„Ah! felelé a fiu, két hete hogy meghalt édes apám; anyám azt izente, hogy menjek most haza s keressék kenyeret az ő s két kicsi testvérem számára. Már harmadnapja, hogy uton vagyok és még ennyit kell tennem hazaig.”

„Szegény árva! mondá a grófné, szánlak téged; de bizzál csak Istenbe, ki nem hagyja el az árvákat, ő majd téged is megsegít. Vedd e kis utravalót.”

„És én, mondá a kis gróf, husvétii pirostojásomat adom kis öcsédnek.”

„Én meg az enyimet kis hugodnak.” Tevé hozzá a leányka.

„Igy tehát nekem is kell egyet küldenem édes anyádnak.” Egészíté ki a grófné. Ezzel szobájába ment és hozott egyet, mellyre e szavakat írta: „Inségedbe bizzál Istenbe.”

A fiu ajándékaival eltávozott és két napig

szerencésen haladott a nagy erdőben; a harmadik nap estefelé egy férfiút pillantott meg a földön fekvő ájulásban, ki egy előkelő uraság szolgájának látszott lenni, mellette egy paripa állt. A szánalom és részvét érzetétől meghatva, sietve vizet hozott a közeli forrásból és addig ápolta a szerencsétlent, míg az csakugyan magához, eszméletre jött.

„Isten fizesse meg, mondá a felüdült. Ha te nem jöttél volna segítségemre, úgy bizonyára elveszek ájulásomban. Lovam megsikamlott a sziklason és engemet e mélységbe vetett. De most igen éhezem; nincs egy falatka kenyered? az enyim elfogyott.“

„Kenyerem nincs, válaszolt a fiu, de van három tojás nálam, ezeket neked adom.“ S feltöré az elsőt és másodikat, miket az éhező jóízűn elköltött.

„A harmadikat már nem ehetem meg, nehogy megártson a sok kemény tojás; de ha szíveséget akarsz nekem tenni, úgy add kérlek azt nekem, a rajta álló szép emlékvers kedvéért: „Inségedbe bizzál Istenbe.“

A fiu neki adá a tojást és együtt folytatták most utjokat, míg az özvegy lakásához értek. Itt a szolga egy napig nyugodott, mert jobb lábán nagyon megsértette magát és nem lovagolhatott tüstént tovább.

A második nap reggelén elbucszván a jószívű emberektől, lassanként hazafelé lovagolt, alkonyatkor el is ért urához. Sziegfriedhez, kívül néhány hetek előtt érkezett meg a háboruból. Midőn ura hosszas elmaradásának okát tudakolta, elbeszélte sorsát, miképen mentetett meg olly csodálatosan egy fiu által és tőle emléknék egy tojást hozott magával.

„Hol a tojás?“ kérdé a gróf, mire neki azt szolgálja átnyujtá. A gróf az irásban felismerte nejének keze vonását. A nélkül hogy valamit szólt volna, elvezetteté magát szolgálja által a fiuhoz, ki neki a husvéti pirostojást adta. Ettől csakhamar kitudakolta, kitől való a tojás és a fiunak el kelle ötet kísérnie a szénégetőkhöz.

Szokása volt a jámbor grófnénak, naponként a szénégetők kis kápolnájába menni, hogy ott férjéért imádkozzék és kérje Istent, hogy neki béketűrést adjon szenvedéseiben. Három álló esztendeig gyakorolta ő e szép szokást. Egy napon, midőn a jámbor grófné gyermekeivel buzgón imádkozott, egy tisztos zarándok lépett a kápolnába, ősz szakállal és hosszú fekete köntösben, mellyet egy öv csatolt derekához, kezében vándorbotot tartván. A zarándok tisztelet-

teljesen közeledett a grófnéhoz és nyájasan üdvözölte ötet.

„Hogy folynak a dolgok a nagyvilágban, a honnan kigyelmed hozzánk jön? tart-e még az iszonyú háború?“ Eképen szöllítá meg a grófné a zarándokot.

„Hálistennek, felelt ez, végre valahára békeség van; a csatázó hősök mindnyájan visszatértek váraikba; Sziegfried is hazajött a császárral és a rosszlelkű Arnoldot elűzvé, visszafoglalta várait. Most nejét keresi, de sehol sem találja fel ötet és már aggódik, hogy tán hűtelen is lett hozzá s elfeledte ötet.“

„Oh Istenem! hogy volna ez lehetséges? válaszolá a grófné. Gyermekek! jertek ide s mondjátok el e jámbor férfiunak azon imádságot édes atyátokért, mellyre titeket tanítottalak.“

Az ártatlan gyermekek összetették kezeiket és imádkoztak: „Vigasztalásnak Istene! könyörülj rajtunk és vezérelj minket nemsokára édes atyánk karjaiba; engedd hogy a háboruból szerencésen hazajöhessen, hogy eképen édesanyánk mély bánata megszűnjék.“

Ezen szavakra ellágyult a zarándok szive, levette gyorsan arczáról szakálát, leölté fekete köntösét és előttük Sziegfried, a grófné férje, a gyermekek édesatyja állott.

„Jézus! kiálta fel a grófné, Sziegfried!“

„Édes Etelkám! édes gyermekeim“ vizzonza a gróf.

Képzelték magunknak az örömet, melly sziveiket eltölté.

„Adjunk halát Istennek legelőbb is, kezdé a grófné, hogy téged, kedves férj, visszavezérlett hozzánk. Aztán mond el nekünk, miképen találta fel bennünket.“

Végezvé buzgó hálaadásukat, így szólott Sziegfried: „A te jótékonyságodat, édes nóm. megjutalmazta a jó Isten. Ha te nem szereztl volna örömet a husvéti pirostojással a szénégető gyermekeknek, talán soha sem leltelek volna meg. Szolgánkat kiküldöttem fölkeresésedre; sokáig nem tért ő vissza, míg végre egy idegen fiutól két tojással ápoltatván, szerencsétlen esése s ájulása után, egy harmadikkal megajándékoztatott, mellyre ez vala irva: „Inségedbe bizzál Istenbe.“ Képzelted mint dobogott szívem, midőn az irásban kezed vonásaira ismertem. Azon fiutól kísérve ide siettem és hogy meglepjelek, zarándok ruhába öltözködtem.

Ez alatt a eselédesség is megérkezett. A szénégetők gazdagon megjutalmaztattak, hogy a grófnét olly szívesen fogadták közibök, valamint a jószívű ifju is. A gróf fentartá a szokást és é-

venként pirostojást osztatott ki e gyermekek között; a grófné hálaemlékül egyéb birtokaiba is behozta, míg végre mindig tovább és tovább terjedett, annak emlékezetére: hogy mi keresztények Jézus halála által a bűnnek inségéből és az örökhaláltól megszabadítottunk. És ez a husvéti pirostojás eredete.

G a r a y A l a j o s.

A puszta harangja.

Keresztúrról Szegszárdra vezető országuton, jobbról áll egy nagyszerű vendégfogadó; ágatai fogadónak hívják, mert bellyebb, talán nyolcezszáz lépésnyire a fogadótól látszanak épületei a hatalmas Szent-Agata pusztának. A puszta és fogadó között arany kalászokkal dúsan ingó szántóföldek és selyem fűszálakkal sűrűn tömött virágos mezők terjednek el. Ez illatos mezők ölében a pusztától és fogadótól egyenlő távolban, emberi kézzel rakott zöld dombocskán, emelkedik egy kis kápolna szent Agata szűz tiszteletére, mellytől a puszta is nevezetét vette. Magánosan áll e kis kápolna, mint egy remete lak, s mintha intené az országuton ballagó vándort, hogy ki az Istennek szívből akar szolgálni, a világ örömjaitól futva, s az élet küzdelmeitől megpihenve, vonuljon a magánosságba. E kis kápolnában tartatik minden harmadik vasárnapon és ünnepen isteni tisztelet az ágatai lelki vigasztalására, a többi szent napokon pedig Keresztúrra járnak anyatemplomba. Történetünk idejében eme kis kápolnának nem vala tornya; valamint most sincsen; hanem a kápolna előtt magas tölgy-ágason függött egy kis harangoeska, mellyel a puszta kántora szokott jelet adni a pusztai népek szent misére; egyszer azonban, midőn a gyermekek a kis harangot mód nélkül rángatnák, ketté repedett az, és hangja olly kellemetlenné lön, hogy többé használni nem lehetett. Három egész évig lön az ágatai nép megfosztva a harang idvezlő hangjaitól; míg végre Szanyó Bálint, a puszta számadó juhásza, egy újabb s valamivel nagyobb harangot készíttete fogadásból. Midőn az új harang először megkondult, s gyönyörű hangja szívhatólag rezgette át a puszta épületeit: az egész népségnek arca s életmódja elváltozott. A juhász, ki nyája mellett a paesirta énekére fülele; a szántó béres, ki az eke oldalánál füttyürézve czammoga, lekapta fejről süvegét és imádkozék; a gazdaszony kiejté főzőkanalát kezéből, s maga körébe szedvén gyermekeit, édes elragadtatással kezdék

ujra imádkozni az angyali üdvözet szavait, mellyre három évektől fogva nem valának figyelmeztetve; a puszta kántora naponként háromszor, reggel, délben és estve, a legzordonabb idő daczára is, kiballagott a távol kápolnához, hogy az Ave-Máriát elhuzzassa a jámbor pusztai nép örömére. Az egész természetnek keresztényebb arca lön Ágotán, s minden lélek, ki a kedvesen zengő harangot szóllani hallotta, áldárette Bálintot, a juhászt.

Nem is volt az új harang kedves hangja senkinek nagyobb vigasztalására, mint épen Bálint feleségének Veronkának. Szegény Veronka! már három évektől fogva betegen feküdt ágyában, s nyavalyája súlyos és ritka vala. Ő semminemű tagjait mozditani nem tudta; úgy kellett etetni és itatni, jobbra és balra fordítani, az ágyról le és felemelni, tisztázni, mosni, szellőztetni, s minden egyéb kötelességet mellette, mint élő halott mellett másnak elvégezni. Már három évektől tartott e szomorú és borzasztó állapot, s e súlyos bajt Veronka ritka keresztényi elszántsággal viselé. Rózának, Bálint egyetlen leányának, napjában háromszor is le kellett venni a falról a keresztet, s anyjának ajkaihoz nyomogatni; megcsókoltatá azt Veronka a tövis koronától kezdve lábáig, s mikor elvégezé, mindenkor e szavakat mondá utána:

„Én Megváltó Jézusom!

Nálad nélkül éltem keserűség;

Veled halálom is gyönyörűség!”

Ha látogatók jöttek, s állapotján sajnálkozásukat fejezék ki, Veronka nem szomorodék meg lelkében, s nem szóla rá egyebet a békétűrő Jób ama szavainál: „Egészségemet az Ur adta, az Ur elvette, légyen áldott az ő szent neve!” Hasonló nagylelkűséggel, s ritka önmegadással viselé magát Bálint is az Ur eme látogatásának napjaiban. Ő soha felesége miatt senkinek egy szóval sem panaszkodott; Veronka előtt kedvetlenséget, vagy szomorú arczot soha nem mutatott; békételenségnek legkissebb jelét soha el nem árulá, sőt inkább biztatta, erősíté s vigasztalá beteg életpárját; kedveskedék neki minden kitelhető módon, s bár néha belől szíve fájt, de még is vidám képet mutatott mindenkor, s erővel is örvendett, csak hogy Veronka iz örüljön. Mindezekben pedig semmi egyéb segéde nem vala Bálintnak a háznál, mint a tizenöt éves Róza s az öreg Marinka, Bálint özvegy néje, ki azonban annyira süket vala, hogy a leghangosabb kiáltás sem rezditheté meg füle dobját. Az akkori uraság, mint ritka barátságú, s határtalan bőkezű kegyes ur, elébb gyógyíttatá Veronkát, de

hasztalanul; azután pedig tulajdon asztaláról tápláltatá. Bálint csaknem minden vasárnap imádkoztatta Veronkát a közellévő templomok valamelyikében; a harangot pedig szent Ágata szűz tiszteletére azon czélből önteté, hogy annak hatalmas esedezésével béketürést nyerjen Veronkának az Istentől. Bálint elérte czélját.

Mikor a kis harang legelőször megesendült, Veronka nyitott ablakain igézön szálltak be rezgő hangjai, s beszállott velök a béketürés angyala is. Veronkát egyszerre új életerő lepte meg, halvány arczaif pirosság futotta el; homlokán a vidámság derűje kezdé hajnalodni, s az idvezület új tüzével, égő szemeiből érzékeny könnyük fakadoztak; sőt egész valóján valami olly kitünő nyugalom, olly kedves szelidség, olly édes elragadtatás, olly sugárzó hit, olly magasztos remény, s olly szellemi szeretet látszott felderülni, hogy a mellette álló Róza kezeit összekulesolva, raborula anyja megdiesöült képére és megcsókola őt. E csókra egy belső ellenálhatlan ösztön ragadá az ártatlan szende Rózához; záloga vala ez egy kitartó szent érzésnek, melly égen és földön egyiránt aratja a boldogság koszorúja virágait. „Kedves galambom Rózám, monda érzékeny hangon Veronka, olly szépen szóll e harang, hogy ki nem mondhatom, s úgy tetszik nekem, mintha imára szólítana minket; jer leányom imádkozzunk!“ Róza a kór-nyoszolyához simula, keresztet vetett előbb anyjára, azután magára, majd összetevén gyenge kezeit, elmondá anyjával az „Ur-angyalát,“ s ez imából anynyi vigasztaló malaszt fejledezék, hogy Veronkát mennyei megelégtetés környezé, s mikor elvégezék az imát és Róza ismét keresztet vetne anyjára és magára, örömkömben megnémulának mindketten, s csak Veronka hulló örömkönnyei beszéllenek vala titkosan Róza lelkével. „Kedves leányom! szólla rövid szünet után Veronka, én olly végtelen örömet érzek lelkemben, hogy csaknem szárnyakon emel ki az ágyamból; de sejtem egyszersmind, hogy ez csak előérzete amaz örökké tartó boldogságnak, mellyet Isten készített azoknak, kik szeretik őt; Rózám, édes leányom! én érzem, hogy nemsokára meghalok, készen is vagyok rá, legyen az Urnak akarata; de hogy nyugodtabban szállhassak alá síromba, igérd meg nekem édes gyermekem szent fogadással, hogy valahányszor imádságra harangozni hallasz, soha el nem hagyod az imát, s utána érettem is, akár élek akár halok, imádkozni fogsz.“ Róza baljával anyja kezét szorítá, jobbja három ujjait pedig az ég felé emelé, s fuldokló könnyek között rebege a szavakat: „igérem és

fogadom.“ „Kedves leányom! folytató Veronka nyugodt szelid hangon, ketten hallák most fogadásodat, az Isten és őrzőangyalod; ha ezen igéretedet hiven tellyesited, megáld a jó Isten érette, s az életnek minden veszélyeiben megoltalmazand téged a boldogságos szűz Mária.“ E szavakra Bálint lépe be az ajtón, s szinte magánki-vül lön örömeiben, midőn Veronkának a harang feletti lelki gyönyöreit megérté annak mosolyra vonuló ajkairól. Ettőlfogva Veronkának napjai csak óráknak tetszetek, egyik harangszótól a másikig csak pillanatként tűnt el neki az idő; úgy várá az imádság idejét, mint hajdan a betegek Betszaida tavánál várták az Ur angyalát, ki a gyógyvíz hullámaif számokra megingatá.

A szobának, mellyben Veronka feküdt, két ablakja vala, az egyik délre, a másik napnyugotra szolgált; a két ablak közötti sarokban két águ karos pad vala és erős négyszögű tölgy asztal; a sarokfal pedig számtalan képekkel borítva, mellyek közül a középső és legnagyobb a fájdalmas szűz képét ábrázoló, előtte egyszerű kis üveglámpa függött le a gerendáról, melly lámpa minden szombaton hiven meggyújtott, még akkor virágzó ősi szokás szerint a boldogságos Szűz tiszteletére; e képre szegzé szemeif Veronka valahányszor imádkozék, s e kép elébe állott összetett kezeif Róza is, valahányszor a kis harang megkondult, s többé semmiféle körülmeny nem volt képes Rózához harangszó esetében az imától visszatartani. Róza egy szelid jámbor erkölcsű és istenfélő leányka vala; a házi foglalkozáson és anyja ápolásán kívül nem tudott egyebet, mint imádkozni és engedelmeskedni. Olvasni és írni jól megtanulván, órákig olvasott anyjának a „Makula nélkül való tükörből,“ „Jézus életéből,“ „Krisztus atyafiságából,“ vagy más épületes könyveeskéből; gyakran estvéneként összehívá a pusztából barátóif egy pár szelidebb gyermekkel, s anyja ágya körül templomi éneket zengedeztek a szegény beteg kimondhatlan lelki örömeire. Róza soha nem játszott, soha nem henyélt; soha senkivel magánosan nem társalgott, s erényes magatartása olly felsőbbséget vívott ki neki a pusztában, hogy előtte mindenki iparkodott illedelmes lenni, s Róza jelenlétében senki pajkos beszédet, vagy illetlen tréfát felhozni nem bátorzkodott. Azonkivül a természetöl ritka szépséggel vala felruházva; az vala ő a pusztában, mi az elrejtett gyöngyszem a tenger fenekén; ollyan vala ő, mint tavasszal a rétek ibolyája, melly a szántóvető gyermek kalapja mellett úgy, mint a fényes uri teremek arany csészéjében egyiránt diszolg. Róza igen

szere
mint
leven
nyit
hogy
gyat
bete
mek
gatá
nyör
rülh
zett
édes
gal,
nyir
csére
jelé
kezé

ka e
ány
rossz
nait
Róza
lul t
bere
czek
s ha
meg
letle
lélek
szav
telm
hibá
me
Egy
náho
ban
val
az o
hajt
ő an
járh
leán
nak
azon
böl
dák
köle
mig
sek
nye
ka

szertette anyját, felette sajnálá betegségében, azért, mint gyenge erejétől kitellett, iparkodék is anyja levertségét felvidíteni, s nyavalája terheit könnyíteni. Róza jött ama kedves gondolatra is, hogy Balint négy kereken nyugvó keskeny ágyat készítsen, melly kerekas ágyba Veronkát betették, s Róza valamelly erősebb pusztai gyermek segélyével, a pusztá szebb részeiben huzogató, hogy anyja a szabad természet jötevő gyönyöreit élvezhesse, s az Isten pompás egének örülhessen. Mikor ezt a pusztai nép látta, könnyezett; s egyszer, midőn Róza épen haza felé huzná édesanyját kocsijában, találkozék az urasággal, ki e ritka és érzékeny tünemény által anynyira meglepeték, hogy a leányt magasztos dícséretekkel halmozá; sőt az erény iránti tisztelet jeléül, Rózának, a számadó juhász leányának kezét megcsókolá.

A jönevelés megtermi gyümöleseit. Veronka egy középszerű urasági háznál, mint szobaleány nevelődött fel. Látá ott a nevelésnek jó és rossz oldalait, előnyeit és fogyatkozásait, hasznait és kárait; látá és belőlük tanulságot vőn. Ő Rózának, egyetlen kincsének nevelésében fő czélul tüzte ki a vallásosságot és istenfélelmet, emberek közt a szerénységet s alázatosságot; mindezekre pedig ön jó példájával iparkodék vezetni, s ha néha Róza valamiben hibázott, nem támadá meg őt illetlen kifakadásokkal, durva és kiméltetlen szavakkal; még kevesebbé botrányos és lélekölő cáromlásokkal, hanem szelid, kedves szavakba foglalt okos intésekkel, nyugodt s értelmes szívreható jó tanácsokkal iparkodék Róza hibáját kijavítani. Nem mulasztá el Veronka eme szent kötelességet még beteg ágyában sem. Egyszer Róza elhuzá kocsijában anyját a kápolnához, s az ott álló terebélyes hársnak árnyékában a kis kocsí mellé leüle és beszélgete anyjával, midőn egyszerre észre vőn egy czifra hintót az országuton elrobogni; Róza egy mélyet sohajta, s majd kifejezé ohajtását, miként szeretne ő anyyira gazdag lenni, hogy olly ékes hintóban járhatna. Veronka igen megszorodék, sejtven leánya szívében némi csiráját a nagyravágyásnak, annyi számtalan vétkek termő anyjának, s azonnal emlékezteté leányát az Isten végtelen bölcsességére és jóságára, ki mindeneket elrendel úgy, a mint kinek kinek javára van, s példákat hozza fel Rózának, miként lettek sokan erkölestelenek s boldogtalanok a kincsek mellett, mig mások a tisztas egyszerűség ölében erényesek, boldogok maradtak, s a megelégedés menynevei gyümöleseit örömmel élvezték. Mig Veronka szelid szavakkal imigyen oktatná figyelmes

leányát, addig megszólala egy kis trücsök a mező virágaiban közel hozzájok, s a trücsök éneken az ártatlan Róza élénk gyermeki örömét nyilvánítá, Veronka pedig szóla Rózának: „Kedves lenyom! akarod-é hallani a mesét a trücsökről?“ „Igen, igen! kedves jó anyám!“ válaszolá esengő vidám ábrázattal Róza, mire a kedves anya így kezdé meséjét: „Egy szegény kis trücsök, midőn a mező fűszálai között énekelgetne, meglátá egy gyönyörű pillangót repkedni a rét ölében. A kis pillangó legélénkebb színekkel ragyogott, azürkék, vérbibor és szinarany dúsán tündöklének szárnyain, s a fiatal csinos állatoeska büszkén szállonga egyik virágról a másikra. Oh Istenem! mondá a kis trücsök, minő különbség van közte és közöttem; az Isten annak mindent adott, nekem semmit. Nekem sem olly ékes szárnyaim nincsenek, sem olly gyönyörű karsu testállásom; senki nem figyel reám, felejtve s megvetve vagyok itt a fű tövében; valóban! jobb szeretnék nem élni. Azonban mig a kis trücsök ekként panaszkodnék, ime egy csapat gyermek érkezék a rétre, kik meglátván a czifra pillangót, azonnal utánna eredtek a kis állatnak, hogy elfoghassák; kalappal, kendővel, sipkával, vesszővel najszolták a kis nyomorultat, s hiába iparkodék szegényke szabadulni, csak hamar a gyermekek martaléka lön; ki szárnyát, ki fejét, ki derekát, ki szarvait huzkodta s tépte szegénykének, miglen elgázolák és megölék. Hohó! mondá a kis trücsök, nem irigylem többé sorsát a pillangónak, ha illy drágán kell neki fizetni rövid ragyogását. Istenem! mint fogom ezután szeretni elrejtett magányomat, s már ezután mindig csak azt éneklendem a fű tövében: ki boldogul akar élni, éljen elrejtve.“ Itt Veronka elvégzé meséjét. Rózának pedig eszébe jutott a czifra hintó; bánta gondatlan nyilatkozatát, elpirula miként az esthajnal és elrejté arczeit anyja kebelébe.

A fentebbi események után, nemsokára szegény Veronka bevégzé földi szenvedéseinek napjait, s épen sz. Mihály főangyal ünnepén visszaadá lelkét teremtőjének, s az egész pusztai nép érzékeny zokogásai között eltemeték őt; koporsóját a jószívű uraság is kísérte a sirhoz. Balintnak most egyetlen öröme s gondjai legfőbb tárgya lön Róza, ki az öreg Marinka felügyelése alatt Balintnak házi ügyeit igazgatá. Róza sokáig kesergé kedves jó anyját, kinek emléke szent marada előtte, s a tőle hallott s tanult erkölcsi szabályok gyakorlásában nagy örömét találá. Már hat hónapok multak el Veronka halálától, s Róza soha nem hagyá el az imát harangszókor,

s utána mindenkor imádkozék a boldogult édes-
anyjáért. Ez alatt Róza tizenhatodik évét betöl-
tötte, s az ártatlan ifjuság legszebb virágában
ragyogott; azért szépsége, de leginkább nemes
erényei s kitünő szép tulajdonai nem is marad-
tak észrevétlenül. Meggyültek gondjai Bálint-
nak, mert Róza kezéért egyszerre három kérők
is esedeztek. Az első volt Hatalai Károly, keresz-
túri jómódú közbirtokos, szelid, csendes indula-
tu fiatal ember. Ez Rózát szívből szereté, s egye-
nesen szíve sugallatánál fogva közvetlenül Bá-
linterre járult, tőle Róza kezét megnyerendő. A
másik kérő Jakab volt, Pelikánnak az országú-
ton fekvő helybeli fogadósnak fia; durva indu-
latu, garázda, részeges ifju ember, pajkos és is-
tenkáromló, ezt Róza ki nem állhatá. A harm-
dik kérő volt Szilfai Andor, körtvélyesi juhász
legény, szorgalmas, jámbor indulatu, jó erköl-
csü és istenfélő legényke; atyja számadó juhász
volt Dégen, ki hosszas és hiv szolgálatban meg-
öregedvén, urasága által nyugalommal megki-
náltatott, azon különös kegyes ajánlattal, hogy
helyében a számadóságot Andor fia elvállalhatja.
Ezek valának Róza kérői. Bálint Károly urfinak
szerette volna leányát adni, mert hízelt neki
ama gondolat: Rózát uri körben szemlélni; de
Róza megemlékezett a pillangóról, mit anyja neki
meséle; ő érzi, hogy középszerű sorsra van születve,
ő elgondolá, miként Hatalai uri családjában meg-
vetésnek, szemrehányásoknak s talán üldözések-
nek is lehetne kitéve, azért összetett kezekkel
könyörgő Károly urfinak, hogy vágyáról le-
mondani, s őt egyszerű sorsában boldogulhatni
engedje. De az urfinak reménye nem esüggedt,
s mivel szentvédelyes vadász volt, estvéneként el-
járt az ágotai tóra vadászgatni; s gyakran be-
fordula Rózához őt megtekintendő, s kérelmét
ujtandó, de sikeretlenül. Jakab egyenesen ta-
gadó választ kapott, de azért mint helybeli, s
mint Bálint jó barátjának fia, egyébként is mint
régí ismerős gyakrabban megjelent Bálint házá-
ban. Róza csak Andort szereté, csendes magavi-
selete, s természetes egyszerű jósága, mesterké-
letlen őszintesége s jámborsága egészen megha-
táktartatlan szívét. Andor igen ritkán jelent meg
Rózánál, s mivel a tamburán igen jól játszott,
annak komoly hangjai mellett ártatlan pásztor-
dalokat énekelve, mulatá a házat. Történt, hogy
egy csendes szép estvén mind a három vetély-
társ találkozék Rózánál, s míg Bálint élénk be-
szélgetésbe merülne Károly urfival, addig Jakab
és Róza Andor tamburájának hangjainál andal-
gának. Nemsokára Károly urfi búcsút vön, azon
kijelentéssel, hogy lesre megy a tóra, s ha felkel

a holdvilág, egypár kácsát fog löni kedves any-
ja számára. Károly eltávozta után Andor tambu-
ráját komolyabb hangok válták fel. Bálint u-
gyanis mint jó apa kötelességének tartá kijelen-
teni Andornak és Jakabnak, hogy miután Rózát
férjhez adni még most nem szándékoznék, láto-
gatásaiktól házázt ezentul megkímélni szivesked-
jenek. Jakab azonnal kalapját ragadá mormog-
va, s haragban égő szemeket vetve a ház összes
lakosira, eltávozik. Andor ellenben engedelmet
kérve Bálinttól, s miután tamburáját szüire alá
rejtette volna, kezét nyújtá Bálintnak s az öreg
Marinkának, majd nyájas bucsuszavak között,
bánatos pillanatot vetve Róza felé, haza indult.

(Vége következik.)

A szent gyermekség tarsulatának szám- adása.

A tarsulatnak éviszámadásai, melyeket a főkincs-
tárnok, Givélet Agoston ur benyújtott, s a számadási
bizottmány helybenhagyott a középponti tanács 1852-ki
június 7-én tartott gyűlésében, így hangzanak:

Eszrevételek az 1851—52-ki számadásokról. Min-
denek előtt adjunk hálát az isteni gyermeknek, Jézusnak,
ki szeretett tarsulatát évről évre erősödni, s példája szer-
int „növekedni“ hagyja „kedvességben az
Isten és emberek előtt.“ De miután hálát adtunk
a minden jó szerzőjének azért, mit ezen rendkívül meg-
áldott tarsulatban mindegyikünknek nyújtani méltóztat-
tik, szabad köszönetet mondanunk, s szerencsét kíván-
nunk minden országbeli tagtársainknak, s velük együtt
örvendenünk ez év esodálatos eredményeinek. A buzgó-
ságra nézve nem tudunk különbséget tenni a párisi és
falusi, a franczia és idegen országai gyermekek közt, azok
közt kik gazdagabbat nyújtanak: minden részlől jönnek
hozzánk meglepő és új törekvésekről tudósító levelek;
mi nem olvashatjuk tömördek levelezésünket a nélkül,
hogy igen gyakran könnyekre ne olvadjunk. Minő nagy-
szerű s megható látvány, midőn e számtalan gyermekek
minden országban, kik nem ismerik egymást, de kiket a
keresztény szeretet egyesít, kik társulva s egyesítve u-
gyanazon egy gondolatban, mindenütt ugyanazon buz-
gósággal dolgoznak más, előttük szinte ismeretlen gyer-
mekekért, de kiket a Gyermekek-Jézus ajánlott nekik! Óh!
mely szép és édes, mindenkinék hasznos és áldásdús a
szent-gyermekség tarsulata!

Bevételek. A buzgóságra nézve annyira hason-
ló tagtársok közt szabad-e néhányat megkülönböztet-
nünk gyűjteményeik hathatós öregbülése végett? Felel-
lítőnk először és rendszoron kívül a Cambrai egyházme-
gyét, mely ez évben 8,725 fról 25,276 fra emelkedett;
azután Párisit, 27,346 fról 36,840 fra; Belgioni egy-
házmegyét 19,058 fról 43,651 fra; az Aix-la-Chapel-
le választmány 21,980 fról 33,057 fra emelte ez évben
bevételet.

Ha a különféle, leginkább idegen tartományoknak
híradott gyűjteményeit jókor megkaptuk volna: akkor
bevételeink a 400,000 ftnyi összeget sokkal túlhaladnák.

— 400,000 ft egy évben, egy havi krajczárokból! Mennyi krajczár! mennyi lépés! mennyi levél! mennyi törekvés! mennyi az Istennek kedves áldozat! mennyi szeretet! mennyi buzgóság! hanem mennyi áldás is a mi tagtársainkra s családjaikra nézve! mennyi megmentett gyermek! mennyi lélek a menyország számára. Így 400,000 ft-nál, hogy kerek számmal mondjuk ki, körülbelül 150,000 ftnyi öregbülés van a tavali bevételek felett. A „Hitterjesztő“ társulat ez évben 3,400,000 ftot gyűjtött mind ajándékok, mind pedig aláírásokból; sőt ha esupa előfizetésekből is állna ezen összeg, már is 1,307,692 tagtársot számlálna. Hasonlítsd össze a Hitterjesztő társulat bevételeivel, s tagtársaival a sz. gyermekesség 400,000 ftnyi bevételeit s 666,666 tagtársait; s nem minden bámulás nélkül látandó, hogy a sz. gyermekesség fenállása tizedik évében bevételeivel már a nyolcadik részét, tagtársainak számával pedig felét állítja elő a „Hitterjesztő“ társulatnak.

Annival inkább szabad örülnünk azon, hogy illy közel állunk a „Hitterjesztő“ társulathoz, s reménylünk azt, hogy nemsokára utolérjük, minthogy nem szűnik meg növekedni e nagy társulat maga, s a sz. gyermekesség növekedéseiből is hasznot húz. Valóban, azon egyházmegyékben, hol a püspöki tekintély behozta a sz. gyermekesség társulatát, tettek bizonyítják naponta azon szolgálatokat, melyeket ez a nagy társulatnak tesz, akár nagyszámu tagtársainak buzgósága által, akár azon félelem által, melyet eleinte okozott, és e félelemből származott dicseretes vetélkedés által. Ezen dolog most el van ismerve, s püspök uraink által egymásután kihirdetve. Nem felejtettük el a nantesi érsek nyilatkozatát: „A sz. gyermekesség társulata böles szabályainál fogva joggal dicsekedhetik azzal, hogy évenként számos tagot szerez a „Hitterjesztő“ társulatnak.

A társulat a pogány tartományokban illykép osztotta szét pénzét, azon 66,300 v. forinton kívül, melyekért sz. gyermekességi évkönyveket, képeket osztott ki. Baldus ur, apost. vikariusnak Ho-Hanban 10,000. Daguin urnak ap. vik. a mongoli Tatar országban 10,000. Dani-court urnak ap. vik. Tché-Kiangban 15,000. Mouly urnak Peking e. megyei ap. helyettes érseknek 20,000. A sz. gyermekesség-házi Nénéknek Makaóban 25,000. Delaplace urnak ap. vik. Kiang-Si-ban 10,000. Chartresi sz. Pátról nevezett Nénéknek Hong-Kongban 23,000. Pérocheau ap. vikárnak Su-Tchuenban 36,000. Ponsot ap. vik. Jun-Nanban 12,000. Albrand ap. vik. Kouei-Tcheouban 6,000. Veralles ap. vik. Mantchouriban 2,000. Cuenot ap. vik. k. Kochinchinában 5,000. Le Retord ap. vik. ny. Tong-Kingben 9,000. Pallegoix ap. vik. Siamban 1,500. Charbonneaux ap. vik. Mayssourban 500. Gauthies ap. vik. déli Tong-Kingben 3,000. Libois missionarius főnök urnak Kouang-Tongban 12,000. Lefèvre ap. vik. urnak ny. Kochinchinában 3,000. Ferréol ap. vik. Coréeban 3,000. Maresca ap. vik. Nanking e. megyei helyettesnek, s a T. Jezsuita atyáknak 60,000. Elis. Chiais ap. vik. urnak Xen-Siben 6,000. Calderon ap. vik. Fo-Kienben 2,000. Da Moretta ap. vik. Xan-Siban 5,000. Hermosilla ap. vik. kel. Tong-Kingban 9,000. Marty ap. vik. köz. Tong-Kingban 9,000. Castellazzo ap. vik. Chang-Tongkan 3,000. Összesen 300,000.

A társulat gyümölcsei. E számadásnak elejére kellene állítania a Chinában hozott hasznot is, a megkeresztelt, megvett, felnevelt, megholt és élő gyermekeket; a különféle épületeket; minden évnek kiadásait. De a helyek távolsága, a missionariusok foglalatossága, fu-

tarai ritkasága, s kényszerült rendetlensége lehetlenné teszik, ezen részleteket évről évre és másképen megismertetni, mintsem az évkönyvekbe jegyzett missionarius levelek által. E levelek valóban számot adnak azon megmérhetlen haszonról, mit a társulat alamizsnái hoznak. Ez évben 60 levelet kaptunk Chinából. Hozzuk fel csak a két legkitünőbb eredményt: a mult évben 200,000 gyermek kereszteltetett meg halálveszedelemben, s legtöbben közülök nem sokára meghaltak. Az épületeket illetőleg, nem említve azokat, melyek már minden apostoli vikariatusban megkezdettek, 1,400 gyermek neveltetik a Jezsuita-atyáknál, s azok közül négy fiatal ember Hong-Kongban a kis papnöveldebe lépett.

Katholikus hitelet.

XXI.

Nagy-Megyer, Komárom-megye, martius 20-án, 1853. A haladatosság szent érzetétől indítva, kötelességemnek ösmérem, hogy a katolikus világgal megösmérem azon férfiút, ki ör-angyaloként tűnik fel Nagy-Megyer város mindkét vallású lakói előtt. A legközelebb lefolyt év Marcius 9-ke örökre fájdalmas emlékü marad e város lakóira nézve, mellyen reggeli 9 óraker egy gondatlanul örzött szikra, az iszonyú szél segítségével erőre kapván, egy negyed óra alatt lángba borítá városunk egy harmad részét úgy, hogy a szerencsétlenek a magokon kivitt ruházaton kívül mit sem szabadíthattak meg és így legott koldus botra jutának, kik néhány pillanat előtt szép gazdaságokkal még dicsekedhettek, mindeniükől megfosztva, az egy édes reményen kívül, hogy a jó Isten, ki az égi madarakat sem hagyja étlen elveszni, jóllehet se nem szántnak, se nem vetnek, e keserü-kelyhet, majd édessebbel fogja felváltani!

Ezen iszonyú szerencsétlenség alig hogy értésére esett mltgos gróf Waldstein N. János úrnak, jól tudván, hogy kétszer ad, a ki sietve ad, rögtön nemtő gyanánt küldé Bécsből titoknokát, hogy a könnyező emberiség egekbe kiáltó jajjait, s keserü könycsepeit a felebaráti szeretet édes balzsamával enyhítse, nagyobb mennyiségű gabonát és eleséget osztatván ki minden vallás különbség nélkül a kárvalloottak között.

Lehetetlen e helyen, egy szomszéd plebános úrtól áradó felebaráti szeretetének gyümölcsözését elhalgatni, ki mint jó pap, nem elégedvén meg a felebaráti szeretet szóval való hirdetésével s külső színével, rögtön 14 kotsi árszalmával, s több mérő búzát megörletvén, valláskülönbség nélkül vigasztalá a végső inséggel küzdöket. Végre a husvétü gyónás alkalmával, melly országunk mélyen tisztelt primása rendelete következtében, szomszéd paptársam segítségével fejeztetett be, eszébe jutván Urunknak mondása: „Szánom a sereget, mert ime harmadnapja hogy fáradnak s nines mit ennük!“ a bekövetkezett husvétü ünnepekre az elégett kath. hívek számára több forintokat adományozott, mellyért ezer hála szállott fel az egek Urához, annak jólétéért, ki a szenvedő emberiség szívrepesztő könnyeit illy szép áldozatokkal enyhíteni sietett!

Azonban valamint a jótévő nap melegítő sugárai azonnal életet kölcsönöznek a természetnek, mihelyt a komor fellegek sűrű homályiból kiszabadulván, a földre hatnak; éppen úgy tűnik fel Nagy-Megyer és Izsap fiókhelység lakói előtt tovább is a fentisztelt gróf atyai jó-sága. Izsapi híveim a fentisztelt gróf kegyelmességének

köszönhetik leginkább, hogy temetőjük egy díszes keresztel, kisdud kath. községünk pedig egy csinos kis haranggal s díszes harang állással ellátott. Atyai jószágának kegyét mutatá, midőn e. f. év és hó 12-ről kelt engedélyezése után az ujonan építendő rom. kath. iskolára segélyezésképpen s előlegesen: nyolczszáz kéve nádat, nyolczezer darab égett téglát, és két asztalos ajtónak elkészíttetését, kegyelmesen megrendelni méltóztott, azon örvendetes ígérettel: „Az épületnek külső ékesítésére is gondom leend, és segítséget nyújtandok.“

Egek ura! áld meg e kegyes atyát, kiért ezer meg ezer ártatlan kisdudok szeplőtlen ajaki hangoztatják az örök hála soha meg nem szünő szavát! Én pedig híveimmel együtt naponkénti imáim közé kapcsolom Azt, ki számtalan jótéteményeivel, áldást hozó csillag gyanánt tűnik fel mindenkor a szenvedő emberiség előtt! Májér Nep. János, Nagy-Megyér mváros hely. Plébánossa.

XXII.

Pest, Martius 26-án. A lelki sz. gyakorlatok, melyek nagyhéten a sz. ferencziek templomában a magyar híveknek három nap herceg-primás ő eminentiája kegyes rendeletéből tartattak, esőtörtökön reggel fejeztettek be. A három szónokló atya, t. Dank Agap, A ts Benjamin, és Tóth Károly, miután az első virág-vasárnapján délután 6 órákor több ezer hívek előtt ez ajtosság fontosságáról, czéljáról és hasznáról megnyitó beszédet tartott és a szorgalmas megjelenésre ösztönte s lelkesíté a sokaságot, az ember rendeltetését, a négy utolsó dolgokat, a bűnök ártalmát, minőségét és undokságát, a bűnös szerencsétlen helyzetét, a megtérés szükségét, és módját fejtegették a nem csekély számú hallgatóságnak. Kedden délután 1/2 órákor, több jámborok felszólítására, a cselédeknek is tartatott oktatás. Szerdán reggel szent mise alatt négy más vallású egyén tevő le ünneplés hitvallását, és Krisztus aklába felvételüket. Köztük Reinhardt Kristián, 83 éves aggastyán vonta leginkább a sokaság figyelmét magára, midőn katolikus élete párjától az Ur oltarához vezetett, és ennyi évekig követett tévtanokról lemondván, Jézus igaz híve lön; főhászok voltak mindenfelől hallhatók, és a megindulás könyei a hívek arczáin láthatók e ritka tünemény miatt; de a szónok is úgy látszik felhasználta ez alkalmat, és az örömtől áradozó érzékenyült szívekhez, melyek illy pillanatokban igenis készek befogadni az élet igéjét, czél-szerű, hathatós szavakat intézett; délután pedig az Oltári szentségről, ennek méltó vételéről volt sz. beszéd. Csőtörtökön részesült a bűnbánó és törődött szívé nagy sereg lelki tanítóikkal együtt az angyalok eledelében, ezután velős intéseket vett a jóban állhatatosságról és az ajtosság bezárattott. Mennyire buzgó, és mennyire ragaszkodik atyáitól öröklött hitéhez a pesti magyarság, tapasztalni lehetett e napokban, midőn hétfőn a nagy zivatar miatt alig lehetett reményleni, hogy csak néhányan jelenjenek meg, még is szép számmal voltak mind a három szent beszéden, a többieket pedig a különben ünnep s vasárnapokon szokott hallgatók mennyiségét igen is meghaladták, sőt annyira kedves volt eme rendkívüli ajtosság, hogy még esőtörtökön délután is alig nyíltak

meg a templom ajtai, azonnal megtelt az huzgolkodókkal kik az üdvösség olly szívesen hallgatott igéit várták ismét, azonban e helyett csak a szerzetes atyák gyászos karimája és éneke hangzott el. A szónoklatok és lelkioktatásoknak üdvös hasznáról elég bizonyosság a törődelmes és ajtatos gyónók nagy száma; mely ezen napokban két ezernél többre megy, azokon kívül, kik a sokaság és idő-rövidsége miatt hozzá nem férvén a lelki atyához, későbbre halasztani kénytelenek voltak ajtosságukat.

A nagyheti ajtosság általában Pesten az anyaszentegyház magasztos szertartásai szerint mindenütt megtartott, a hívek föltűnő nagy özönlése mellett, min a tartott nép missiók jó gyümölcsére ismerünk. A pesti egyetemi templomban a nagyheti szertartásokat a hittani kar igazgatója Fogarasy Mihály, vál. szkodári püspök ur végezte szokott buzgósággal s méltósággal. Ahitatra gerjesztő volt, Nagyesőtörtökön a pesti tudományos egyetem tanárait az Ur asztalához testületileg járulni, Nagypénteken pedig Ó es. kir. Fenségét, Hildegarde főherceg-asszonyt szinte a egyetemi templomban látni, ki is mindvégig, két óra hosszan épületes áhitattal részt vett a déleesti vecsernyén, melyet a pesti papnövelde ifju tagjai az egyházi énekekben szép jártasságot tanúsító összhangzattal végeztek. Örvendett végre a katolikus szív, midőn az említett templomban két idegen öltözékű férfit vett észre, kik a nagyheti szertartásokban szinte ajtatosan részt vettek. Ez két görög szertartású katolikus pap volt. Kik Ásiából, Libanon hegyéről jöttek ide alalmazna-gyűjtés végett a Druzok által felperzselts székes-egyházuk felépítésére. Örült, mondjuk, a katolikus szív, mert lelkesülve látta, hogy a katolika egyház fiait bármennyire távol vannak is egymástól, bár mennyire különbözőznek is egymástól nyelvre, öltözetre, szokásokra nézve, de a hitben mindenkor s mindenütt megegyeznek.

Csödhirdetések kántor-tanítói állomásokra.

A váci püspöki megyének Alsó-Némedi kerületében ke-belezzett Uj-Hartyáni plébániához tartozó fiók-helyen, Kakucsón a kántortanítói állomás megüresed-vén, annak betöltése végett jövő aprilis 21-én a nevezett plébánián csöd fog tartatni. A hozzakapcsolt jövedelem: 800 lélek után párbér, stóla, segédtanító tartásra, 20 vé-ka rozs, és 20 fr. váltó és több deputatum. A csödülték-től kívánatik, hogy képezdei oklevéllel, erkölcsi, politikai magokviselete felől is szolgabírói bizonyítvánnyal birjanak, tótul és magyarul tudjanak.

Nem különben ugyanazon kerületben a peregi plébánián, a jegyzőséggel együttjáró kántortanítói állomás szinte betöltendő lévén, erre végre a csöd aprilis 27-én leend. Jövedelme ez állomásnak: a szokott párbér, stóla-illeték, a község által munkált szántó-, kukoricza-, kender-, káposztaföldek, külső kert; öt öl tűzifa, széna, szalma s több deputatum; kívánatosságai pedig, a fennemlített bizonyítványokon kívül, a magyar s német nyelv tudása. Kelt Peregen márczius 15-én 1853i

Szabó József
kerületi tanfelügyelő.

Kiadja „a jó és olcsó könyvkiadó társulat,“ szerkesztő BLÜMELHUBER FERENCZ.

Pesten 1853. Nyomtatja LUKACS LÁSZLÓ, országut 6. sz.